

7 maja 2014 r.

Dni Przedsiębiorczości
Poznań

Marian Gorynia
Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu

Metropolia Poznań w obliczu podstawowych wyzwań współczesności

UNIWERSYTET EKONOMICZNY
W POZNANIU

Wyzwania współczesności

- transformacja polityczna
 - transformacja gospodarcza
 - internacjonalizacja i globalizacja
 - integracja z Unią Europejską
-
- społeczeństwo informacyjne, wykluczenie cyfrowe
 - ocieplenie klimatu
 - terroryzm
 - zagrożenia demograficzne
 - zabezpieczenie społeczne
 - inne?

Transformacja polityczna

1. Przełom 1989/1990 • Poznański Czerwiec • Solidarność • Pieriestrojka • Głasnosc • rozpad porządku jałtańskiego • Okrągły Stół • Jesień Ludów • upadek Muru Berlińskiego • zjednoczenie Niemiec • likwidacja Układu Warszawskiego, wyprowadzenie wojsk radzieckich z Polski
2. **Polska w NATO – 1999**
3. **Polska w Unii Europejskiej – 2004**
4. **Przewodnictwo Polski w Radzie UE -2011**
5. **Ukraina – Rosja – „zmartwychwstanie” NATO -2013**

Transformacja gospodarcza jako element transformacji systemowej (1)

Transformacja ustrojowa (wdrażanie instytucji i procedur demokratycznych)

Transformacja gospodarcza (wolny rynek oparty na własności prywatnej)

Transformacja społeczna (zmiana mentalności społecznej, akceptacja nowych reguł gry)

Transformacja gospodarcza – Plan Balcerowicza – wzajemnie powiązane działania

Wprowadzanie tych elementów wymagało zróżnicowanego rozłożenia w czasie

- Uwolnienie cen
- Legalizacja równoległego rynku walutowego → wewnętrzna wymienialność
- Deregulacja handlu zagranicznego
- Prywatyzacja gospodarki
- Przebudowa instytucjonalnych podstaw gospodarowania

Transformacja gospodarcza jako element transformacji systemowej (2)

Polski PKB per capita (PPP) jako procent PKB per capita wymienionych krajów

KRAJ	1990	2011
Węgry	62	105
Czechy	50	75
Słowenia	64	87
Ukraina	100	284
Grecja	47	80
Portugalia	51	84
Hiszpania	41	66
Turcja	101	133

Źródło: Tadeusz Kowalski, Globalization and Transformation in Central European Countries, PUE Press, Poznań 2013

W 1989 roku gospodarka polska przestała funkcjonować – inflacja, dług zagraniczny, najniższy PKB według parytetu siły nabywczej → porównywalny z Ukrainą (8 tys. USD).

Transformacja gospodarcza

– wyzwania przed Metropolią Poznań

- Niezły relatywnie poziom dobrobytu
- Zróżnicowana struktura tworzenia produktu brutto
- Podtrzymanie źródeł wzrostu gospodarczego
- Pułapka średniego dochodu
- Branże z niskimi kosztami pracy motorem rozwoju?
- Wyższe szczeble łańcucha wartości – produkcja bardziej zaawansowana technologicznie
- Wyższa wiedzochłonność produktów i usług, badania i rozwój, wykorzystanie potencjału absolwentów poznańskich uczelni

Internacjonalizacja i globalizacja

– złożoność współczesnej gospodarki światowej (1)

- Przyspieszenie ogólnego postępu technologicznego – udoskonalane technologie informatyczne prowadzące do wzrostu szybkości i zakresu gromadzenia, przetwarzania i przesyłu informacji
- Bezprecedensowy rozwój usług i oderwanie ich kreowania od miejsca wykorzystania
- Redukcja skali pojedynczych obiektów wytwórczych z jednej strony oraz daleko idące rozczłonkowanie i delokalizacja łańcucha dostaw z drugiej strony
- Zrewolucjonizowanie funkcjonowania sektora finansowego przez nowe technologie informatyczne
- Wzrost ogólnej produktywności i globalizacji (powiązań) gospodarczej

Internacjonalizacja i globalizacja

– złożoność współczesnej gospodarki światowej (2)

- Hiperkonkurencja
- Równoległe zwiększenie niepewności i współzależności między gospodarkami, sektorami i regionami
- Zjawisko kompresji czasu i przestrzeni
- Wyraźna tendencja do skrócenia horyzontu działania
- Tendencja do agresywnej optymalizacji finansowej
- Delokalizacja (offshoring i outsourcing) – główne kompetencje przedsiębiorstwa – nowy paradygmat konkurencyjności firmy

Polska w procesach globalizacji w latach 1990-2012

Produkt Krajowy Brutto 2012/1990 – 752%

Handel zagraniczny 2012/1990:

- dynamika eksportu – 1374%
- dynamika importu – 2310%

Zagraniczne inwestycje bezpośrednie 2012/1990:

- dynamika wartości skumulowanych dla O FDI – 60552%
- dynamika wartości skumulowanych dla I FDI – 211563%

Internacjonalizacja i globalizacja

– wyzwania przed Metropolią Poznań

Handel zagraniczny

- kierunki eksportu
- macierz BCG
- co z tą Afryką?

Napływ zagranicznych inwestycji bezpośrednich

- kto jest mile widziany w Metropolii Poznań?
- wyższe szczeble łańcucha wartości

Odpływ kapitału

- zagraniczne inwestycje bezpośrednie wychodzące
- czy to źle?

Outsourcing

- w poszukiwaniu konkurencyjności
- podwójna szansa dla przedsiębiorstw lokalnych

Budowanie i wspieranie patriotyzmu gospodarczego?

Rola samorządu gospodarczego i terytorialnego

Strefa wolnego handlu UE-USA

Integracja z Unią Europejską (Plan Marshalla dla Polski?)

Plan Marshalla to ponad 120 mld współczesnych dolarów USA na całą grupę ówczesnych europejskich beneficjentów

Różnica w zakresie skali – łącznie w ramach perspektyw 2007-2013 (67 + 18 mld euro) i 2014-2020 (73 + 29 mld euro) Polska otrzyma dużo więcej aniżeli którykolwiek poszczególny beneficjent PM

Dla Polski jest to szansa, jaka się już nie powtórzy – niestety szansie towarzyszą zagrożenia – syndrom uzależnienia, zagrożenie „psuciem rynku” tam, gdzie on nieźle funkcjonował

Polska osiąga nieźle wyniki, ale można jeszcze lepiej – długa lista osiągnięć Poznania i Wielkopolski – zazwyczaj mówi się o obiektach materialnych jako efekcie integracji – nie można jednak zapominać o efektach po stronie eksportu, inwestycji, edukacji, mentalności społecznej, poprawie zarządzania, budowaniu kapitału społecznego

Integracja z Unią Europejską

– wyzwania stojące przed Metropolią Poznań (1)

Redukcja krajowych kosztów obsługi i nadzoru (kontroli)

- niemożliwa bez uproszczenia systemu i sprawozdawczości, co jest zapowiadane

Większa rola wsparcia zwrotnego sektora prywatnego

- zwiększenie zasięgu i zwielokrotnienie skali finansowania
- zwrotne wsparcie wraz z funduszami gwarancyjnymi stanowiłoby uzupełnienie oferty bankowej

Performance turn

- akcent na wyniki/efekty, a nie na wydatki jako takie
- system pomiaru i wskaźników

Kierunek i filozofia wsparcia regionalnego

- niwelowanie różnic w PKB per capita
- aspekty polityczne dominują nad ekonomicznymi
- czy reorientacja jest możliwa?

Integracja z Unią Europejską

– wyzwania stojące przed Metropolią Poznań (2)

Dominacja podejścia terytorialnego nad podejściem sektorowym

- wzrost znaczenia regionalnych programów operacyjnych
- endogeniczny rozwój terytoriów
- zintegrowane inwestycje terytorialne

Odejście od zasady 1 program – 1 fundusz

- możliwość realizacji działań bardziej kompleksowych
- komplementarność inwestycji twardych i inwestycji miękkich (EFRR i EFS)

Jak generować własne środki na inwestycje?

Większe oszczędności krajowe (poznańskie)?

Dylemat oszczędności i konsumpcji – czy zbyt dużo konsumujemy?

Ostatnie pytanie jest ważne zarówno w kontekście transformacji gospodarczej, jak i internacjonalizacji oraz globalizacji – doganianie krajów bogatych

Co po 2020 roku? Jaki plan na dalszy rozwój?

Dziękuję za uwagę

UNIWERSYTET EKONOMICZNY
W POZNANIU

